

V ráji sedláků

Nedávno byl otevřen další hraniční přechod mezi naší republikou a Rakouskem v oblasti Českomoravské vrchoviny Slavonice-Fratres. Před druhou světovou válkou a krátce po ní existovalo vlakové spojení mezi stanicemi Schwarzenau a Kostelcem u Jihlavy, které však bylo přerušeno. Nyní je zájem z obou stran i o obnovení tohoto spojení.

Přijdete-li k bývalé rakouské celnici ve Fratres, je vidět za pěkného počasí obrys sila dvacet kilometrů vzdáleného okresního města Waidhofen. Toto 60 m vysoké obilní silo stojí na okraji města. V průčelí věže stojí 12 metrů vysoká socha sejičho rolníka – symbol dolního Rakouska.

Toto silo patří organizaci Raiffeisen-Lagerhaus, která má svá zařízení rozmístěna po celém Rakousku, ale i v Německu. Všechna splňují představy o perfektně fungujících službách pro zemědělce.

Symbol této instituce – dvě zkržené koňské hlavičky – je výrazem jednoty a moudrosti. Jistě vás také napadlo rčení: Máš to jako v Raiffeisen. Kdo to byl Friedrich Wilhelm Raiffeisen? Narodil se jako sedmé dítě svých rodičů v německém Hammu nad Siegem. Protože nebyly prostředky na vzdělání, ujmá se jej jeho kmotr, místní farář, a vzdělává jej v němčině, dějinách, matematice, učí jej cizím jazykům. Po skončení vojenské služby zdokonaluje a rozšiřuje své vědomosti.

Ve svých 27 letech je jmenován starostou 22 obcí ve Westerwaldu. Tento region patřil k tehdy nejchudším krajům v Porýní. Ve své funkci poznává bídu venkovského obyvatelstva, která vrcholila v roce 1847, kdy byla velká neúroda.

V roce 1852 zakládá v Heddesdorfu dobročinnou jednotu, jejíž základní myšlenkou bylo zmírnění bídy nemajetných zemědělců. Základem Raiffeisenových organizací byla Zápůjční jednota v Anhausenu. Zde řeší princip dobročinnosti vlastní pomocí.

Ve svých 46 letech onemocněl těžkou oční chorobou, která měla za následek téměř slepotu. Pro nervové potíže vyplývající z oční choroby odešel do důchodu. Jako důchodce pobíral důchod 400 tolarů ročně. Přes tyto problémy, jak finanční, tak osobní, se snaží o společensky prospěšnou práci. V roce 1866 vydává knihu Zápůjční banka – prostředek ke zjednaní jednoty a nápravy proti bídě venkovských obyvatel, stejně jako městských řemeslníků a dělníků. V roce 1874 vývoj Raiffeisenových společností vrcholil. Různé okolnosti však vedou k četným odlukám od Zemědělských jednot. Tato oddělená společenství jsou základním prvkem pro výstavbu Centrální banky.

V roce 1872 se konalo v Neuwiedu shromáždění, na němž byla podepsána Generální smlouva o založení Rýnské zemědělské společenské banky. Raiffeisenovy organizační plány vedly ještě dále. Jejich rozpracování a uskutečňování po více než 100 let vedlo k vytvoření organizace zabývající se nákupem

a prodejem zemědělských výrobků – Raiffeisen-Lagerhaus, která zemědělcům poskytuje vše, co potřebují pro relativně klidnou práci, dá-li se o klidné práci v zemědělství mluvit.

Po příjezdu do areálu sila se jdeme ohlásit k řediteli a zároveň jednateři celého zařízení. V moderně zařízené kanceláři nechybí mikropočítač a videotelefon. Parabolická anténa na střeše sila dává jenom tušit, čeho se nám dostává po vysvětlení. Z kanceláře ředitele je možné spojení telefaxem se všemi zeměmi evropského společenství. Ve všech kancelářích se pilně pracuje, na naše poměry jich není mnoho, ale ve všech jsou instalovány počítače.

V areálu je velký supermarket – samoobsluha domácích potřeb, kde sedlák dostane koupit všechno, co potřebuje na farmě, od hřebíku po malou mechanizaci. Jsou zde vystavena hnojiva, chemické postřiky, nářadí. Při prohlídce skladu se divíme, že nikoho nezajímají nadnormativní zásoby, ale na druhé straně zjišťujeme, že zde není zboží starší než jeden rok. Přemýšlíme, proč u nás nejsou podniky, které by vyráběly podobné výrobky, které jsou zde v prodeji – od keramických kaččen a trpaslíků až po bazénky do zahrad s osvětlovacími tělesy různých barev či vodotrysky. Doprovázející ředitel říká, že i o tyto věci je zájem – prodávají se. Totéž bylo možno spatřit na výstavách v Tullnu, Riedu či Welsu. Všechny výrobky jsou nabízeny s neubývajícím množstvím prospektů, které nám jsou s úsměvem přineseny, i když prodáváč tuší, že kupovat asi nebudeme.

Ale je obchodník a ví, jak důležité je zákazníkovi nabízet a doslova mu své zboží vnutit pomocí nejrafinovanějších způsobů. Treba se někdo chytne a koupí. Semena květin a zeleniny v překrásném balení, opravdové pastvě pro oči, jsou vystavena v sortimentu mnoha odrůd v přehledných stojanech. Na otázku, zda někdy chybí některý druh zboží uvedený v katalogu, nám ředitel odpovídá s udiveným výrazem: »To se nemůže prostě stát. U pokladny sledujeme, jak prodavačka jezdí jakousi tužkou po mezinárodním kódovém označení zboží rovněž u malých sáčků se semeny. Jedno přejetí – jeden kus. Na displeji obrazovky se objevuje druh zboží a cena, zároveň na centrálním počítači ve skladu se odpočítávají zásoby. Po skončení této operace přinese pracovník z kanceláře fakturu. Pokud je zákazníkem akcionář a má zde konto, je ihned zaznamenán i momentální stav konta.«

Takto vypadá bezhotovostní peněžní styk, který je běžný i v jiných institucích. Pokud si výdělečně čin-

ný pracovník přeje, může mu být výplata rozdělena na několik druhů kont s různou výší úroků podle doby úložnosti. Používaným způsobem vybírání peněz je kreditní karta. Ale to je jiná kapitola, i když velmi zajímavá, a nám nezbývá než si povzdechnout: Co se u nás namluvilo o sporozíru jako nejdokonalejší službě obyvatelstvu. Co se u nás nabývá se složenkami do banky a musí se vystát nejedna fronta u přepážky.

Další prodejnu v Raiffeisen-Lagerhaus jsou stavebniny. My jen srovnáváme sortiment v množství a druzích i v barvách, které jsou sladěny u jednotlivých výrobků podle přání zákazníka. Zde stavebník nemusí čekat, až přijde vagón, až výrobce potvrdí dodávku, až přijde nově vykalkulovaná cena...

Součástí Lagerhausu jsou dílny, kde jsou opravný pro zemědělské stroje, nákladní automobily i osobní automobily. Je zde čerpací stanice, kde může sedlák koupit naftu i benzín. Může si nechat umýt automobil a čekací dobu může strávit příjemným posezením u kávy v bistro. U čerpadla je prodejna osobních automobilů, kde má zastoupení japonská firma Nissan. Není bez zajímavosti, že při další koupi, zůstane-li zákazník věrný značce, dostává vůz se slevou. Na vozy je poskytována dvouletá záruka, při reklamaci, kterých je minimum, jede technik firmy k zákazníkovi a závadu odstraňuje na místě. Na autě je značka prodejny, a tak vystupuje z anonymity jak výrobce, tak i prodejce.

Součástí sila je i výrobná směs pro hospodářská zvířata. Ředitel přináší nabídkový katalog, ze kterého je patrné, že vyrábí 40 druhů směsí pro různé věkové a hmotnostní kategorie. Je zde uvedeno složení směsí s doporučením, jak je používat. U směsí pro brojlery je uveden světelný režim v jednotlivých fázích výkrmu. Kromě toho dostává přehled odrůd všech druhů obilovin, brambor, krmných plodin spolu s agrotechnickými lhůtami jednotlivých prací.

Srdcem sila je řídicí středisko – velín, kde jsou zobrazena jednotlivá poschodí, oddělení, boxy. Přijede-li sedlák pro obilí, najdou jeho zásoby podle skladní knihy, potom skladník odebere vzorek na vlhkost a hektolitrovou váhu. Tyto hodnoty zanese do počítače. Na světelné tabuli je znázorněna celá cesta obilí až do vozu. Zákazník může kontrolovat na světelném displeji nad váhou, kolik obilí má na voze.

Po vyjetí výtahem na střechu sila obhlédneme město, jeho okolí, kde protéká řeka Thaya – Dyje. V dálce jsou vidět české Slavonice.

Návštěva tohoto zařízení v nás zanechala hluboký dojem. Využití výpočetní techniky, snaha po ulehčení starostí sedlákům, to jsou pozitivní tohoto zařízení, které u sedláků požívá velké úcty. Možnost nákupu pod jednou střechou, a to i potraviny ve velkém, je jedna z cest, jak šetřit zákazníkům drahocenný čas, kterého v zemědělství není nikdy nazbyt.

Ing. Antonín DVORÁK, CSc.

Ilustrační foto I. NETOPIIL

Zemědělské noviny 19.7.91